

VYUŽÍVÁNÍ FILMŮ V SOCIÁLNÍ PRÁCI: KULTURNÍ PRAXE JAKO METODA KOMPLEXNÍHO A HUMANISTICKÉHO PŘÍSTUPU K POMÁHAJÍCÍ ČINNOSTI

Využívání filmů (stejně jako jiné způsoby kulturní praxe) v sociální práci má různé směry: filmy mají terapeutický účinek a působí optimalizaci sebevědomí a identity; filmy se korespondují s rozmanitostí teorií, představují moderní sociální pojmy pro veřejnost, a v souladu s vědou vypracují sociální diskurzů, které mají velký vliv na praxi sociálního pracovníka; filmy však mohou posílet tlak veřejnosti, a mohou působit vývoj nezávislého pohledu na sociální problém, a proto sociální odborníci mohou kritizovat filmy nebo podporovat jejich interpretaci mezi lidmi; filmy odráží vývoj postavy pomáhajícího odborníka a podporují profesní reflexi. Úloha filmů v skutečné době nemůže být přeceněna, a sociální pracovník má mít speciální kompetenci pro využívání filmů ve své praxi. Tento kurz obsahuje všechny témata a navrhuje studentům možnost procvičení různých způsobů kulturní praxe s filmem. V průběhu vyučování studenti mohou být zaměřeny na vypracování různých programů svojí kulturní praxe.

Psychologové využívají filmy na podporu terapeutické a konsultační činnosti. Sociální pracovníci v komunikaci s klienty mají aplikovat různé terapeutické metody i když nejsou vzděláni pro psychologické poradenství a terapii. Také movie-terapie v případě běžné psychologické kompetenci je lepším způsobem komunikace s klientem. Například, můžete vypracovat slovník pojmů pro problém klienta a využívat metafory, jimž budete spolu rozumět.

Cíl předmětu je prezentovat práci s filmem a její příležitosti v praxi sociálně-psychologické pomoci, podporovat vývoj klíčových kompetencí pro samostatné vypracování studenty programů kulturní praxe

Po úspěšném ukončení předmětu studenti **budou schopni**:

- uskutečnit komplexní analýzu filmu z pohledu jeho použití v procesu komunikace s klientem, vypracování tréninku anti-diskriminační praxe a ;
- vypracovat cvičení a psychoterapeutické aktivity podle filmu;
- kombinovat praxi s filmem a jiné metody odborní pomoci

Témata předmětu

Část 1 Teoretické základy praxe s filmem

Téma 1 Zdroje terapeutických účinků biblioterapie a kinoterapie. Identita s postavami filmu, a její duální příroda. Film jako model vnitřního světa člověka a jeho vztahů. Filmy jako odraz sociálních diskurzů. Teorie a praktické metody pomáhajících odborníků v zrcadle kina.

Praktická část: Případ terapie dětské agresivity v rámci radikálního humanistického přístupu v práci s animovaným filmem *Lilo a Stitch* (USA, 2002)

Téma 2 Moderní školy kinoterapie (škola psychologických kompetencí, spontánní psychoterapie). Úloha kinoterapie mezi jinými typy terapeutické práce.

Praktická část: Případ práce s krátkým filmem I.Szabo *Ten minutes later* v průběhu tréninku odborníků ve vedení.

Téma 3 Výhody a zápory praxe s filmem, včetně otázky použití cizího a domácího kina. Organizační potíže práce s filmem. Kulturní vlastnosti vnímání filmu. Případ anti-diskriminačního tréninku s filmem *Night on Earth* (Jim Jarmusch, 2004)

Finální úkol k první části 30% ohodnocení

Popište svoje osobní zkušenost terapeutického účinku od filmu nebo knihy, použijte následující seznam otázek:

Co způsobilo výběr filmu nebo knihy?

Jaké účinky jste dostali: popište jejich projev
Jaké vlastnosti filmu (knihy) způsobily této efekty?
Jak jste s filmem (knihou) pracoval(a): o čem jste dumaly, hledaly nějakou doplňkovou informaci, dívaly se na nějaké úryvky několikrát, prodiskutovaly film s nějakými známými?

Část 2 Abeceda práce s filmem: metodologické základy

Téma 1 Kompetence odborníka v kulturní praxi. Typické chyby a mezery v práci, způsoby jejich prevence.

Téma 2 Vyvinutí tréninku na základe filmu: přístupy k analýze filmové obsahu. Základy interpretace a kinovědení. Optimalizace znalosti a návyků pochopení filmu jako hlavní zdroj reflexe pomáhajících odborníků. Příklad analýzy historie vývoje americké animace jako metodických zásad práce s animovanými filmy.

Téma 3 Typy tréninku na základě filmu. Práce s částmi filmu a celým filmem. Problémy samostatného prohlížení filmu klientem. Příklad kombinace kinoterapie a úlohové hry v průběhu tréninku pro odborníky ústavu náhradní výchovy (film V. Herzega *10 minutes and 1000 years*)

Téma 4 Vypracování aktivit k filmu. Typy cvičení na chápaní obsahu a smyslu filmu. Aktivity zaměřené na zvládnutí se zkušeností a emocí. Skupinové a individuální aktivity.

Finální úkol k druhé části: vypracovat program práce s filmem – 40%, program má obsahovat definici cílu tréninku, analýzu filmu podle cílu, popis několika cvičení

Část 3 Jednotlivé směry a sféry kinoterapie

Téma 1 Skupinová kinoterapie a její vlastnosti. Příklad skupinové terapie v práci s chovanci dětských domovů na základě filmu Madagascar jako modelu nevyhnutelnosti zklamání a nadměrné oceněných hodnot

Téma 2 Práce s filmem jako terapie proti syndromu vyhoření u pomáhajících odborníků (*La stanza del figlio*, 2001, Itálie)

Finální úkol ke třetí části - 30% ohodnocení

Utvořte seznam filmů se stručnou anotací ke každému filmu (minimální počet filmů v seznamu je 5, maximální je neomezen) pro vypracování tréninky na jeden z níže uvedených témat (můžete vymýšlet svoje téma ale s souhlasu lektora):

- integrace lidí s handicapem do veřejnosti;
- domácí násilí a jeho prevence;
- integrace lidí v konfliktu s zákonem, mediace a restorative justice přístup;
- intervence s lidmi, majícími závislost a podpora jejich rodin;
- pomoc lidem s mentálním postižením;
- náhradní rodiny: příprava, podpora a ohodnocení;
- sociální práce s komunitou a optimalizace komunit k řešení lokálních sociálních problémů;
- zalištování prav sexuálních minorit

Stručná anotace má obsahovat odpověď na následující otázky:

Kdy a kým byl natočen film?

V čem je hlavní idea filmu?

Čím je film užitečný pro vybrané téma?

Na jaké efekty můžou čekat odborník a klienti?

Seznam doporučených knih a článků

Populární knihy o využívání filmů

Hesley John W., Hesley Jan G. Rent two films and let's talk in the morning: using popular movie

Odborní články

Lampropoulos, Georgios K.; Kazantzis, Nikolaos; Deane, Frank P. Psychologists' Use of Motion Pictures in Clinical Practice. // Professional Psychology: Research and Practice. Vol 35(5), Oct 2004, 535-541.

The Cinematic Mirror for Psychology and Life Coaching chapter Ed. By M.B. Gregerson, Springer New York, 2009

Zdroji z Internetu

<http://www.cinematherapy.com/moviearticles.html> sbírka článků o využívání filmů v praxi

<http://primal-page.com/movies.htm> krátké anotace na knihy o využívání filmů v praxi pomáhajících odborníků

http://www.sciencedirect.com/science?_ob=ArticleURL&_udi=B6V9J-4JRVFKD-5&user=835458&coverDate=12%2F31%2F2006&rdoc=1&fmt=high&orig=search&sort=d&docanchor=&view=c&searchStrId=1320264940&rerunOrigin=google&acct=C000045159&version=1&urlVersion=0&userid=835458&md5=df6bceaf7edd19252664690a30361ac

[e](#) rozbor výsledků průzkumu účinnosti terapie na základu filmu